

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou, Ph.D., ve věci

žalobce: V. Ř.
bytem I. P. P. 856/61, X O.
zastoupený advokátem Mgr. Marcelem Labounkem
sídlem Meziříčská 774, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 9. 2017, č. j. X, ve věci zamítnutí žádosti o
starobní důchod,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Klíčovou otázkou sporu je otázka vzniku nároku na starobní důchod.
2. V žalobě žalobce namítal, že mu měla žalovaná přiznat starobní důchod, protože se na něj vztahují § 1 odst. 3 a § 174 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995, dále § 5 odst. 1 a § 6 odst. 1 nařízení č. 117/1988 Sb. U žalobce měla žalovaná uplatnit sociální hledisko a to, že byl z důvodu nemoci částečně invalidní. Nebyla prokázána skutečnost, kdy a jak došlo k ukončení pracovního poměru žalobce u RD Jeseník, s. p. Žalobce tvrdil, že byl zaměstnancem BSZ Jeseník s. p., založeného od 1. 11. 1990, a to do 10. 10. 1993. Žalobce nemá žádné doklady k ukončení pracovního poměru a navrhl učinit dotaz u DIAMO, s. p. U BSZ Jeseník, s. p., vznikla překážka v práci ukončením prací na tzv. Nové jámě Josef od 30. 6. 1990. Tato doba je započitatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) nařízení vlády č. 117/1988 Sb. Z důvodu silikózy plic byl žalobce

převeden na jinou práci a od 1. 9. 1990 mu byl zpětně i na základě této doby přiznán částečný invalidní důchod.

3. Žalovaná ve **vyjádření k žalobě** uvedla, že své rozhodnutí považuje za přezkoumatelné a že žalobce neuvedl, jaké konkrétní období požaduje zohlednit a podle jakého ustanovení nařízení. V žádosti o starobní důchod žalobce uvedl, že odpracoval 11 let v kategorii I. AA a požádal o odstranění tvrdosti zákona, podle které se žalobce domníval, že by měl mít nárok na důchod od 58 nebo 59 let. Uvedené zaměstnání netrvalo do 31. 12. 1992 z důvodu nemoci z povolání. Žalobce uvedl, že ukončil zaměstnání ze zdravotních důvodů, avšak dohodou se zaměstnavatelem. V zápočtovém listě je uvedena jako důvod skončení zaměstnání výpověď zaměstnance, toho si byl žalobce vědom. Totéž se podává z listin ve správním spise – zápočtového listu ze dne 28. 8. 1990, žádosti o částečný invalidní důchod ze dne 24. 6. 1991. Žalobci byl přiznán starobní důchod rozhodnutím č. II ze dne 26. 6. 2017 (pozn. soudu: proti rozhodnutí č. I z téhož dne ve spojení s rozhodnutím ze dne 22. 9. 2017 brojí žalobce touto žalobou). Rozhodnutím č. II byl od 1. 4. 2017 přiznán žalobci starobní důchod na základě podané žádosti o odstranění tvrdosti zákona a na základě pověření ministra práce a sociálních věcí podle § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném ke dni vydání citovaného rozhodnutí (šlo o příkaz ministra č. 30/2006 ve znění dodatku č. 4). Proti tomuto rozhodnutí žalobce námitky nepodal.
4. Nárok na starobní důchod vznikl žalobci podle § 28, § 29 a § 32 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), dosažením 63 let a 4 měsíců. Žalovaná podrobně odůvodnila, že na žalobce se nevztahují předpisy o preferované pracovní kategorii, protože v tomto zaměstnání nepracoval ke dni 31. 12. 1992. Žalobce ke dni 31. 8. 1990 ukončil pracovní poměr, uzavřel novou pracovní smlouvu a dne 31. 12. 1992 pracoval v III. pracovní kategorii. Na posouzení otázky nemá vliv částečná invalidita a pobírání invalidního důchodu.
5. Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci **přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 22. 9. 2017.
6. Ze **správního spisu** soud zjistil ve vztahu k souzené věci, že rozhodnutím č. I ze dne 26. 6. 2017 žalovaná zamítla žádost žalobce o starobní důchod, protože nebyl ke dni 31. 12. 1992 zaměstnán v preferované pracovní kategorii a proto se na něj § 74 zákona o důchodovém pojištění (o snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod) nevztahuje.
7. Rozhodnutím č. II ze dne 26. 6. 2017 žalovaná přiznala žalobci starobní důchod ve výši 14 765 Kč. Námitky proti tomuto rozhodnutí žalobce nepodal.
8. Rozhodnutím ze dne 22. 9. 2017 žalovaná námitky zamítla a rozhodnutí č. I ze dne 26. 6. 2017 potvrdila, s výjimkou textu „§ 29 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů“ a „§ 174 zákona č. 235/1992 Sb.“, které byly nahrazeny textem „§ 28 a § 74 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů“. Odůvodnění bylo obdobné jako v měněném rozhodnutí a dále žalovaná žalobce poučila v závěru odůvodnění, že v rámci řízení o námitkách proti rozhodnutí č. I ze dne 26. 6. 2017 nelze jeho nárok posoudit podle dodatku č. 4 příkazu ministra č. 30/2006,

neboť předmětem námitkového řízení není rozhodování o odstranění tvrdosti zákona a že o žádosti žalobce o prominutí podmínky trvání zaměstnání v I. pracovní kategorii ke dni 31. 12. 1992 rozhodne dodatečně.

9. Rozhodnutím ze dne 2. 8. 2017 žalovaná žádost o zvýšení starobního důchodu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění zamítla, protože dodatečně započtených sedm dnů studia na vysoké škole od 1. 8. 1977 do 7. 8. 1977 je bez vlivu na rozhodnutí žalované č. II ze dne 26. 6. 2017 o přiznání starobního důchodu. Proti tomuto rozhodnutí žalobce nepodal námitky a není předmětem přezkoumání soudem.
10. Ostatní shora citované skutečnosti ve vyjádření žalované odpovídají skutečnostem zjištěným ze správního spisu. Jak v osobním listě důchodového pojištění ze dne 10. 7. 2017 i ze dne 22. 1. 2018, tak v zápočtovém listě ze dne 28. 8. 1990 a evidenčním listě důchodového pojištění ze dne 24. 6. 1990 je uveden konec pracovního poměru ke dni 31. 8. 1990. V zápočtovém listě je uveden důvod ukončení zaměstnání: „výpověď pracovníka § 51“.
11. V žádosti o starobní důchod ze dne 23. 3. 2017 žalobce v rámci doplňujících informací požádal žalovanou o odstranění tvrdosti zákona (z důvodu ukončení zaměstnání před 31. 12. 1992) a uplatnil sníženou věkovou hranici pro vznik nároku na starobní důchod z důvodu práce v kategorii I. AA do doby nemoci z povolání a ukončení zaměstnání ze zdravotních důvodů.
12. V žádosti ze dne 23. 3. 2017 o odstranění tvrdosti zákona a prominutí splnění podmínky trvání pracovního poměru do 31. 12. 1992 žalobce uvedl, že jeho pracovní poměr skončil dne 31. 8. 1990.
13. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
14. Podle § 74 zákona o důchodovém pojištění *nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo v I. (II.) kategorii funkcí zůstávají zachovány. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk.*
15. Podle § 174 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995, *občan, který vykonával před 1. lednem 1993 zaměstnání I. pracovní kategorie, popřípadě službu I. nebo II. kategorie funkcí, má po 31. prosinci 1992 nárok na starobní důchod též, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku alespoň*
 - a) 56 let, byl-li zaměstnán nejméně 14 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 9,5 roku, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 19 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 19 roků ve službě I. kategorie funkcí,
 - b) 57 let, byl-li zaměstnán nejméně 13 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 9 roků, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 18 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 18 roků ve službě I. kategorie funkcí,
 - c) 58 let, byl-li zaměstnán nejméně 12 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 8 roků, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 16 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 16 roků ve službě I. kategorie funkcí nebo 17,5 roku ve službě II. kategorie funkcí, nebo

- d) 59 let, byl-li zaměstnán nejméně 11 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 7,5 roku, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až l) anebo 15 roků ve službě I. nebo II. kategorie funkcí.
16. Podle § 174 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995, podmínkou vzniku nároku na starobní důchod podle odstavce 1 je, že zaměstnání I. pracovní kategorie nebo služba I. nebo II. kategorie funkcí trvaly ke dni 31. prosince 1992; za zaměstnání se pro tyto účely považují i náhradní doby a doby uvedené v § 5 odst. 1 a v § 6 odst. 1 nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 117/1988 Sb.
17. V souzené věci nebylo mezi účastníky řízení sporné, že žalobce odpracoval v kategorii I. AA celkem 11 let, a to od 8. 8. 1977 do 31. 8. 1990.
18. Ze správního spisu soud zjistil, že podle zápočtového listu ze dne 28. 8. 1990, evidenčních listů důchodového pojištění ze dnů 10. 7. 2017 a 22. 1. 2018 a podle žádosti žalobce o přiznání starobního důchodu a podle žádosti o odstranění tvrdosti zákona žalobce ukončil pracovní poměr v pracovní kategorii I. AA ke dni 31. 8. 1990 a tento pracovní poměr proto ke dni 31. 12. 1992 již netrval, a to již dva roky a čtyři měsíce.
19. Žalobce tak nesplnil podmínku podle § 174 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., protože jeho pracovní poměr netrval ke dni 31. 12. 1992, resp. v roce 1992. Žalobce tak nemohl mít nárok na starobní důchod v 59 letech, ale měl ho až v 63 letech a 4 měsících věku, v souladu s § 28, § 29 a § 32 zákona č. 155/1995 Sb., o čemž není sporu a jak správně popsala podrobně žalovaná v napadeném rozhodnutí a ve svém vyjádření k žalobě.
20. Žalobní námitka, že se na žalobce vztahoval § 174 zákona č. 100/1988 Sb. je nedůvodná, protože pracovní poměr žalobce u Rudných dolů Jeseník, s. p., v pracovní kategorii I. AA trval jen do 31. 8. 1990, kdy ho ukončil žalobce svou výpovědí, což dne 28. 8. 1990 potvrdil DIAMO, s. p., v zápočtovém listě.
21. Podle § 5 odst. 1 nařízení vlády č. 117/1988 Sb., o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení, ve znění účinném do 31. 5. 1992, jako doba zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie se započítávají, jestliže jsou obklopeny touto dobou, též
- a) dny pracovního klidu,
 - b) doba dovolené na zotavenou, dodatkové dovolené, zvláštní dodatkové dovolené a další dovolené,
 - c) doba náhradního volna za práci přesčas a ve dnech pracovního klidu,
 - d) doba převedení pracovníka na jinou práci, k němuž je organizace oprávněna i bez jeho souhlasu,
 - e) doba, po kterou pracovník nemohl konat práci pro překážky v práci na straně organizace, včetně přerušení práce způsobeného nepříznivými povětrnostními vlivy,
 - f) doba, po kterou pracovník nemohl konat práci pro důležitou osobní překážku v práci v rozsahu stanoveném pracovněprávními předpisy, pokud pracovníkovi náleží náhrada mzdy,
 - g) doba, po kterou pracovník nemohl konat práci pro překážku v práci z důvodu obecného zájmu, nejde-li o dobu zaměstnání,
 - h) doba převedení pracovníka na jinou práci v zájmu ochrany zdraví jiných osob před přenosnými nemocemi nebo převedení na jinou práci těhotné ženy nebo matky dítěte mladšího než devět měsíců pro výkon práce, kterou nesmějí být tyto ženy zaměstnávány.

22. Podle § 6 odst. 1 nařízení vlády č. 117/1988 Sb. jako doba zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech se započítávají, jestliže jsou obklopeny touto dobou, doby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) až f) a doby těchto překážek v práci na straně pracovníka z důvodu obecného zájmu:
- a) výkonu funkce neuvolněného poslance Federálního shromáždění, České národní rady, Slovenské národní rady a národního výboru,
 - b) výkonu funkce soudce z lidu a člena výboru lidové kontroly,
 - c) výkonu funkce neuvolněného člena orgánu Komunistické strany Československa, Revolučního odborového hnutí a Socialistického svazu mládeže,
 - d) výkonu služby v Lidových milicích,
 - e) výkonu volebního práva,
 - f) výkonu občanských povinností svědka, znalce, tlumočníka a jiných osob předvolaných k jednání u národního výboru nebo jeho zařízení, soudu nebo jiného státního orgánu,
 - g) účasti na všech úkonech potřebných ke splnění úkolů organizovaného dárcovství krve,
 - h) poskytnutí první pomoci, povinné lékařské prohlídky, opatření proti přenosným nemocem, jiných naléhavých opatření léčebné preventivní péče, a
 - i) poskytnutí osobní pomoci při požární ochraně, živelních událostech nebo v jiných obdobných mimořádných případech.
23. Žalobce žádnou ze shora uvedených dob netvrdil, ani neprokázal a ani nemohl, neboť doba 11 let v pracovní kategorii I. AA nebyla od 8. 8. 1977 do 31. 8. 1990 přerušena, jak se podává z osobního listu důchodového pojištění ze dne 10. 7. 2017.
24. Lichá je žalobní námitka, že žalovaná měla v daném případě uplatnit sociální hledisko a to, že byl z důvodu nemoci částečně invalidní. Žalovaná byla povinna rozhodovat ve věci pouze podle zákona a nemohla uplatňovat žádnou libovůli, a to v souladu s čl. 2 odst. 3 Ústavy (státní
- moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon), čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví), § 1 odst. 1 věta první zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, dále jen „správní řád“ (správní orgán postupuje v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu) a § 1 odst. 2 správního řádu (správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena). V daném případě neměla žalovaná žádnou pravomoc některou ze zákonných podmínek žalobci podle aplikovaných zákonů prominout. Tuto možnost měl pouze ministr, který ji v případě žalobce v jeho prospěch využil, jak bylo popsáno výše.
25. Závěrem soud shrnuje, že žalovaná zjistila správně skutkový stav, vybrala správně právní předpisy, pod které jej subsumovala a z toho vyvodila v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Napadené rozhodnutí bylo přezkoumatelné, obsahovalo všechny náležitosti podle § 68 odst. 3 správního řádu a dostatečné důvody rozhodnutí.
26. Úspěšná žalovaná a neúspěšný žalobce nemají právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje Š. H.

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 12. března 2019

JUDr. Martina Radkova, Ph.D. v. r.
samosoudkyně